

Utbildningsutskottets betänkande

1981/82: 26

om anslag till fakulteterna, m. m. (prop. 1981/82: 100 och 1981/82: 145)

NIONDE HUVUDTITELN

I detta betänkande behandlas förslag som regeringen förelagt riksdagen dels i proposition 1981/82: 100 bilaga 12 (utbildningsdepartementet) under avsnittet Högskola och forskning punkterna E 12–E 21, E 23–E 31 och E 33–E 34, jämte motioner, dels i proposition 1981/82: 145 bilaga 2 (utbildningsdepartementet).

1. **Humanistiska fakulteterna.** Regeringen har under punkt E 12 (s. 469–473) föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att inrätta tjänster som professor (L 24) i enlighet med vad som har förordats i propositionen,
2. bemyndiga regeringen att ändra benämningen av tjänster som professor (L 24) i enlighet med vad som har förordats i propositionen,
3. till Humanistiska fakulteterna för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 117 763 000 kr.

Motionen

1981/82: 1809 av Olof Palme m. fl. (s) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

6. att riksdagen till anslaget Humanistiska fakulteterna för budgetåret 1982/83 beslutar anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 3 000 000 kr. förhöjt reservationsanslag av 120 763 000 kr. i enlighet med vad som anförts i motionen.

Utskottet

Utskottet tillstyrker att en tjänst som professor i kvinnohistoria inrättas vid universitetet i Göteborg den 1 juli 1982 och att en tjänst som professor i litteraturvetenskap, särskilt barn- och ungdomslitteratur, inrättas vid universitetet i Stockholm den 1 juli 1982.

Vid universitetet i Stockholm finns f. n. en personlig tjänst som professor i baltiska språk. Föredragande statsrådet föreslår att tjänsten omvandlas till en fast tjänst i baltiska språk, med oförändrad placering, vid den tidpunkt då innehavaren av den personliga tjänsten avgår med pension. Utskottet tillstyrker förslaget.

Utskottet tillstyrker att regeringen bemyndigas ändra benämningen på fem tidigare inrättade tjänster som professor i enlighet med regeringens förslag.

De under förevarande anslag föreslagna nya tjänsterna som professor innebär en av föredragande statsrådet beräknad förstärkning av anslaget till de humanistiska fakulteterna med 613 000 kr. Som en allmän förstärkning av basresurserna tas därutöver upp 1 075 000 kr. under detta anslag. Föredragande statsrådet föreslår att riksdagen totalt anvisar ett anslag av 1 177 630 000 kr. till de humanistiska fakulteterna.

I motion 1981/82: 1809 yrkande 6 föreslås att ytterligare 3 milj. kr. beräknas under anslaget. Resursförstärkningen skall enligt motionärerna bl. a. avse rörliga medel för olika forskningsändamål för att möjliggöra satsningar inom angelägna områden och öka möjligheterna till internationella kontakter.

Utskottet har inget att erinra mot medelsberäkningarna under anslaget Humanistiska fakulteterna och kan av statsfinansiella skäl inte tillstyrka en ökning av resurserna utöver vad som föreslås i budgetpropositionen. Utskottet föreslår därför att riksdagen med avslag på motion 1981/82: 1809 yrkande 6 godkänner medelsberäkningen under anslaget och anvisar det i budgetpropositionen begärda beloppet till de humanistiska fakulteterna.

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att inrätta tjänster som professor (L 24) i enlighet med vad som har förordats i proposition 1981/82: 100,
2. att riksdagen bemyndigar regeringen att ändra benämningen av tjänster som professor (L 24) i enlighet med vad som har förordats i proposition 1981/82: 100,
3. att riksdagen med bifall till proposition 1981/82: 100 och med avslag på motion 1981/82: 1809 yrkande 6 till *Humanistiska fakulteterna* för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 1 177 630 000 kr.

2. Teologiska fakulteterna. Regeringen har under punkt E 13 (s. 473–474) föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att ändra benämningen av tjänster som professor (L 24) i enlighet med vad som har förordats i propositionen,
2. till Teologiska fakulteterna för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 9 067 000 kr.

Motionen

1981/82: 1820 av Evert Svensson m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen beslutar inrätta en professur i religionspedagogik.

Utskottet

Utskottet har inget att erinra mot ett bemyndigande för regeringen att ändra benämningen på två tidigare inrättade tjänster som professor i enlighet med regeringens förslag.

I motion 1981/82: 1820 hemställs att riksdagen beslutar inrätta en professur i religionspedagogik. Motionärerna menar att det med tanke på religionsundervisningen i skolorna krävs särskilda basresurser vid universiteten med teologisk fakultet.

I den utbyggnadsplan för humaniora och teologi 1982/83–1986/87 som är redovisad i universitets- och högskoleämbetets anslagsframställning för budgetåret 1982/83 och som också är återgiven i proposition 1981/82: 106 om forskning m. m. finns en professur i religionspedagogik upptagen för budgetåret 1983/84. I likhet med den anslagsäskande myndigheten och föredragande statsrådet är utskottet inte berett att nu föreslå inrättande av en sådan tjänst inför budgetåret 1982/83. Riksdagen föreslås därför avslå motion 1981/82: 1820.

Utskottet föreslår att riksdagen till de teologiska fakulteterna anvisar de av regeringen begärda medlen för budgetåret 1982/83.

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att ändra benämningen av tjänster som professor (L 24) i enlighet med vad som har förordats i proposition 1981/82: 100,
2. att riksdagen beträffande professur i religionspedagogik avslår motion 1981/82: 1820,
3. att riksdagen till *Teologiska fakulteterna* för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 9 067 000 kr.

3. **Juridiska fakulteterna.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt E 14 (s. 474–475) och hemställer

att riksdagen till *Juridiska fakulteterna* för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 11 469 000 kr.

4. **Samhällsvetenskapliga fakulteterna.** Regeringen har under punkt E 15 (s. 476–479) föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att inrätta tjänster som professor (L 24) i enlighet med vad som har förordats i propositionen,
2. bemyndiga regeringen att ändra benämningen av tjänst som professor (L 24) i enlighet med vad som har förordats i propositionen,
3. till Samhällsvetenskapliga fakulteterna för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 135 881 000 kr.

Motionerna

1981/82: 1008 av Eva Winther m. fl. (fp) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att en professur i nationalekonomi specialiseras med inriktning på jämställdhetsforskning.

1981/82: 1788 av Pär Granstedt m. fl. (c) vari yrkas att riksdagen beslutar att inrätta en professsur inom området datasamhällets utveckling.

1981/82: 1809 av Olof Palme m. fl. (s) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

7. att riksdagen till anslaget Samhällsvetenskapliga fakulteterna för budgetåret 1982/83 beslutar anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 3 000 000 kr. förhöjt reservationsanslag av 138 881 000 kr. i enlighet med vad som anförts i motionen.

Utskottet

Utskottet tillstyrker att benämningen av en tjänst som professor ändras i enlighet med regeringens förslag.

Utskottet tillstyrker vidare att följande tjänster som professor (L 24) inrättas den 1 juli 1982: en tjänst som professor i förvaltningsforskning med regional inriktning vid universitetet i Umeå, en tjänst som professor i nationalekonomi, särskilt den offentliga förvaltningens ekonomi, vid universitetet i Stockholm samt en tjänst som professor i statsvetenskap, särskilt planering och förvaltning, vid universitetet i Stockholm.

Utskottet har ej heller något att erinra mot vad som i budgetpropositionen har förordats om en tjänst som professor (L 24) i socialt arbete vid universitetet i Lund.

Enligt vad som anförts i motion 1981/82: 1788 satsas f. n. alltför litet resurser på forskning om konsekvenserna på skilda områden i vårt samhälle av datateknikens användning. Motionärerna föreslår att en professur inrättas inom området datasamhällets utveckling. Detta bör ske genom att en av de tjänster tas i anspråk, vilka i föreliggande budgetproposition föreslås för att förstärka forskningen på olika områden inom datavetenskapen.

Utskottet behandlar under resp. anslag (Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna och Tekniska fakulteterna) de av regeringen framförda förslagen om inrättande av nya professurer på dataområdet. När det gäller det i motion 1981/82: 1788 framlagda förslaget om en tjänst som avser forskning om datateknikens mera generella effekter på samhället vill utskottet peka på att denna fråga aktualiseras i både proposition 1981/82: 106 om forskning m. m. och proposition 1981/82: 123 om samordnad datapolitik. Samhällsvetenskapligt inriktad forskning kring mikroelektronikens olika konsekvenser har i den förra propositionen givits mycket hög prioritet. Utskottet kommer i annat sammanhang att behandla de nämnda propositionerna. Utskottet vill erinra om att regeringen enligt vad som anförs i nu föreliggande budgetproposition (s. 525) avser att inrätta en professur i rättsinformatik vid humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet. Rättsinformatiken är ett forskningsområde som behandlar en del av de frågor som aktualiseras i motion 1981/82: 1788. Utskottet är ense med motionärerna om angelägenheten av forskning som rör datasamhällets

utveckling, men är inte berett att under förevarande anslag nu föreslå någon professur utöver regeringens förslag.

Med hänvisning till vad utskottet har anfört föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 1981/82: 1788.

I budgetpropositionen redovisas under anslaget resursförstärkningar om sammanlagt 567 000 kr. avseende Institute for English speaking students (IES) vid universitetet i Stockholm, forskning inom ADB-området vid universitetet i Uppsala och jämställdhetsforskningen vid universitetet. Som en allmän förstärkning av basresurserna tas därutöver upp 1 230 000 kr. Föredragande statsrådet föreslår att riksdagen totalt anvisar ett anslag av 1 358 810 000 kr. till de humanistiska fakulteterna.

I motion 1981/82: 1809 yrkande 7 föreslås att ytterligare 3 milj. kr. beräknas under anslaget. Resursförstärkningen skall enligt motionärerna bl. a. avse rörliga medel för olika forskningsändamål för att möjliggöra satsningar inom angelägna områden och öka möjligheterna till internationella kontakter.

Utskottet har inget att erinra mot medelsberäkningarna under anslaget Samhällsvetenskapliga fakulteterna och kan av statsfinansiella skäl inte tillstyrka en ökning av resurserna utöver vad som föreslås i budgetpropositionen. Utskottet föreslår därför att riksdagen med avslag på motion 1981/82: 1809 yrkande 7 godkänner medelsberäkningen under anslaget och anvisar det i budgetpropositionen begärda beloppet till de samhällsvetenskapliga fakulteterna.

I motion 1981/82: 1008 anförs bl. a. att det finns förhållandevis litet av forskning på det ekonomiska området som är inriktad på betydelsen av kvinnors obetalda arbete sett ur nationalekonomisk, företagsekonomisk och privatekonomisk synvinkel. Mot bakgrund härav hemställer motionärerna om ett tillkännagivande av att en av de befintliga professurerna i nationalekonomi så fort tillfälle ges specialiseras med inriktning på jämställdhetsforskning (yrkande 2).

Utskottet instämmer med motionärerna om att frågor rörande jämställdheten är ett angeläget forskningsområde. Enligt utskottets uppfattning bör också andra än ekonomiska aspekter läggas på ifrågavarande forskning. Regeringen har i proposition 1981/82: 106 om forskning m. m. ägnat ett särskilt avsnitt åt jämställdhetsforskning och föreslår att ämnet förs till en av de prioriterade ämnesgrupperna. Utskottet kommer i annat sammanhang att behandla förslagen i forskningspropositionen. Några särskilda åtgärder i nu förevarande sammanhang är utskottet inte berett att vidta med anledning av motion 1981/82: 1008. Utskottet avstyrker därför yrkande 2 i motionen.

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att ändra benämningen av tjänst som professor (L 24) i enlighet med vad som har förordats i proposition 1981/82: 100,
2. att riksdagen bemyndigar regeringen att inrätta tjänster som professor (L 24) i enlighet med vad som har förordats i proposition 1981/82: 100,
3. att riksdagen beträffande en tjänst som professor i socialt arbete i Lund godkänner vad som har förordats i proposition 1981/82: 100,
4. att riksdagen beträffande inrättande av professur inom området datasamhällets utveckling avslår motion 1981/82: 1788,
5. att riksdagen med bifall till proposition 1981/82: 100 och med avslag på motion 1981/82: 1809 yrkande 7 till *Samhällsvetenskapliga fakulteterna* för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 135 881 000 kr.,
6. att riksdagen beträffande professur i nationalekonomi med viss inriktning avslår motion 1981/82: 1008 yrkande 2.

5. **Medicinska fakulteterna, m.m.** Regeringen har i proposition 1981/82: 100 bilaga 12 under punkt E 16 (s. 479–486) föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att inrätta tjänster som professor (L 24) i enlighet med vad som har förordats i propositionen,
2. bemyndiga regeringen att ändra benämningen av tjänster som professor (L 24) i enlighet med vad som har förordats i propositionen,
3. till Medicinska fakulteterna för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 339 945 000 kr.

Vidare har regeringen i proposition 1981/82: 145 bilaga 2 (s. 38–40) föreslagit riksdagen att – med ändring av i 1982 års budgetproposition beräknade belopp –

1. till Utbildning för vårddyrken för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 380 465 000 kr.,
2. till Medicinska fakulteterna för budgetåret 1982/83 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 346 645 000 kr.

Motionerna

1981/82: 757 av Gunnar Biörck i Värmdö (m) vari yrkas att riksdagen inrättar en professur i cardiologi vid Karolinska institutet med placering vid Karolinska sjukhuset Thoraxkliniken fr. o. m. budgetåret 1982/83.

1981/82: 1116 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari – med hänvisning till vad som anförts i den till socialutskottet remitterade motionen 1981/82: 1115 – såvitt nu är i fråga yrkas

1. att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag som innebär att yrkesmedicinska och arbetsmiljötekniska universitetsinstitutioner inrättas vid samtliga medicinska resp. tekniska fakulteter.

1981/82: 1809 av Olof Palme m. fl. (s) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

8. att riksdagen till anslaget Medicinska fakulteterna för budgetåret 1982/83 beslutar anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 3 000 000 kr. förhöjt reservationsanslag av 342 945 000 kr. i enlighet med vad som anförts i motionen.

1981/82: 1824 av Lars-Ingvar Sörenson (s) och Jan Bergqvist (s) vari yrkas att riksdagen beslutar bemyndiga regeringen att inrätta en professur i allmänmedicin vid Göteborgs universitet.

Utskottet

Universitets- och högskoleämbetet (UHÄ) har föreslagit inrättande av ett antal tjänster som professor i kliniska ämnen avsedda att förenas med tjänster som överläkare vid kommunala undervisningssjukhus. Föredragande statsrådet erinrar om att fördelningen av kostnaderna förbundna med sådana tjänster regleras i avtal mellan staten och resp. sjukvårdshuvudman. I avvaktan på att förhandlingar slutförts om nya avtal, som skall gälla fr. o. m. den 1 januari 1983, är föredragande statsrådet inte beredd att förorda inrättandet av dessa tjänster.

I motion 1981/82: 1824 yrkas att en tjänst som professor i *allmänmedicin* skall inrättas vid universitetet i Göteborg. Motionärerna hänvisar till att sjukvårdshuvudmannen beslutat upprätta ett allmänmedicinskt centrum i Göteborg och att UHÄ hemställt om att den begärda professuren skall inrättas den 1 juli 1982.

Utskottet vill först erinra om att UHÄ gjort en plan för utbyggnaden av fasta resurser för allmänmedicinsk forskning vid samtliga högskoleenheter med medicinsk forskning och att föredragande statsrådet i 1982 års budgetproposition (bil. 12 s. 527) förordat en successiv utbyggnad. Tjänster som professor i allmänmedicin inrättades vid universitetet i Lund år 1980 och vid universitetet i Uppsala år 1981. Utskottet ansluter sig till föredragande statsrådets uppfattning att inrättandet av ytterligare tjänster i kliniska ämnen bör anstå i avvaktan på nya avtal med sjukvårdshuvudmännen om läkarutbildning och forskning. Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 1981/82: 1824.

Serafimerlasarettet i Stockholm lades ned den 20 januari 1980. Den forskning vid karolinska institutet som var förlagd till Serafimerlasarettet flyttades till Huddinge sjukhus. Fem professorer berördes av flyttningen. I samband med flyttningen föreslog regeringen bl. a. att en av dessa tjänster som professor, nämligen den i medicin, skulle få ändrad ämnesinriktning och benämnas professur i medicinska njursjukdomar (prop. 1979/80: 136,

UbU 1979/80: 32, rskr 1979/80: 372). Vid beredningen av ärendet hade två förslag till profilering av tjänsten varit aktuella dels den föreslagna och godkända, dels en inriktning mot *cardiologi*. Föredragande statsrådet anförde i propositionen 1979/80: 136 att det var angeläget att den aktuella situationen i landet i vad gäller forskning med cardiologisk inriktning skulle bli ytterligare belyst. I motion 1979/80: 1961 hemställdes att riksdagen skulle avslå förslaget i propositionen om ändrad benämning och i stället förorda benämningen *medicin*, särskilt *cardiologi*. Utbildningsutskottet avstyrkte motionen men betonade därvid det väsentliga i att regering och riksdag så snart som möjligt får ett underlag för ställningstagande till hur den cardiologiska forskningen bäst kan främjas.

I motion 1981/82: 757, väckt vid nuvarande riksmöte, hemställs att riksdagen skall inrätta en professur i *cardiologi* vid karolinska institutet fr. o. m. budgetåret 1982/83. För att få medel till tjänsten under anslaget Medicinska fakulteterna föreslår motionären att någon av de i budgetpropositionen föreslagna tjänsterna inte inrättas detta år. Om detta inte är möjligt bör medel i stället avsättas under anslaget Medicinska forskningsrådet.

UHÄ har i skrivelse till regeringen den 9 november 1981 redovisat en kartläggning av forskningsresurserna inom ämnet *cardiologi*. I skrivelsen har UHÄ förordat att en tjänst som professor i *cardiologi* inrättas. UHÄ har emellertid inte tagit ställning till var tjänsten skall placeras och avser att återkomma med förslag om tjänsten och dess placering i anslagsframställningen för budgetåret 1983/84.

Utskottet instämmer med motionären i att det är angeläget att en tjänst som professor i *cardiologi* inrättas. Utskottet har emellertid inte underlag för att förorda att en sådan tjänst inrättas redan budgetåret 1982/83, då beredningsarbetet i frågan ännu inte är avslutat. Utskottet förutsätter emellertid att UHÄ avslutar sin beredning i sådan tid att, som planerats, förslag om tjänsten kan läggas fram i anslagsframställningen för budgetåret 1983/84. Regeringen bör enligt utskottets mening på grundval av UHÄ:s kommande förslag förelägga riksdagen förslag i 1983 års budgetproposition om inrättande den 1 juli 1983 av en tjänst som professor i *cardiologi*. Vad utskottet nu anfört bör riksdagen med anledning av motion 1981/82: 757 som sin mening ge regeringen till känna.

Utskottet tillstyrker att *tjänster som professor* (L 24) inrättas dels i chock- och brännskadevård den 1 juli 1982 vid universitetet i Uppsala, dels i fysiologi tidigast den 1 juli 1982 vid universitetet i Uppsala, dels i medicinsk neurokemi den 1 juli 1982 vid universitetet i Lund.

Utskottet tillstyrker vidare att *benämningen på tjänster som professor* (L 24) ändras i enlighet med regeringens förslag.

Enligt motion 1981/82: 1116 bör *yrkesmedicinska och arbetstekniska institutioner* inrättas vid samtliga universitet och högskolor med medicinsk

resp. teknisk forskning (yrkande 1). Genom en sådan åtgärd skapas enligt motionärerna kontinuitet i forskningsarbetet. Vidare kan kvalificerad undervisning erbjudas i grundutbildning och vidareutbildning samt i forskarhandledning av doktorander.

Utskottet erinrar om att det ankommer på högskoleenheterna att besluta om indelningen i institutioner. Utskottet vill också erinra om att den arbetsvetenskapliga utbildningen och forskningen byggts ut under senare år vid flera universitet och högskolor. I anslagsframställningen för budgetåret 1982/83 har UHÄ presenterat femårsplaner för fakulteterna och under den medicinska fakulteten framhållit att miljömedicin hör till de prioriterade områdena. UHÄ har förordat att en tjänst som professor i yrkesmedicin vid universitetet i Göteborg inrättas budgetåret 1983/84. Frågan om utbyggnad av yrkesmedicinen torde vidare påverkas av resultaten av arbetet inom företagshälsovårdsutredningen (A 1976:01) som beräknas avlämna sitt slutbetänkande under hösten 1983. I proposition 1981/82: 106 föreslår regeringen vissa övergripande prioriteringar av forskningsområden. Därvid har miljömedicinsk forskning i bred bemärkelse framhållits som mycket angelägen. Föredragande statsrådet förutsätter också att samhällsvetenskapligt inriktad forskning om tekniksamhällets utveckling och förutsättningar innefattar forskning kring arbetslivets villkor som en viktig del. Proposition 1981/82: 106 behandlar utskottet i ett senare betänkande.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 1981/82: 1116 yrkande 1.

I budgetpropositionen beräknas en ökning av *basresurserna* för medicinsk forskning med 2 280 000 kr. nästa budgetår. Totalt föreslås anslaget föras upp med 339 945 000 kr., dvs. en ökning med totalt 28 607 000 kr.

I proposition 1981/82: 145 föreslås att riksdagen skall bemyndiga regeringen att godkänna en uppgörelse som innebär att Uppsala läns landstingskommun den 1 januari 1983 tar över huvudmannaskapet för *Akademiska sjukhuset i Uppsala* från staten (bilaga 1 – remitterad till socialutskottet, SoU 1981/82: 40, rskr 1981/82: 267). Vidare föreslås i propositionen bilaga 2 – som en konsekvens av överföringen av Akademiska sjukhuset från staten till landstinget – att universitetet i Uppsala skall tillföras vissa resurser för att efter den 1 januari 1983 kunna fullgöra sina uppgifter inom läkarutbildning och forskning. Vidare beräknas resurser för att långsiktigt hävda den viktiga medicinska forskning som bedrivs vid universitetet. I sammanhanget beräknas också medel för Karolinska institutet som en följd av huvudmannaskapsförändringen den 1 januari 1982 beträffande Karolinska sjukhuset. Sammanlagt föreslås att förevarande anslag skall föras upp med 6 700 000 kr. utöver vad som beräknats i budgetpropositionen. Vidare föreslås att anslaget Utbildning för vårdyrken skall ökas med 10 828 000 kr. i förhållande till vad som föreslagits i budgetpropositionen.

I motion 1981/82: 1809 (yrkande 8) yrkas att anslaget Medicinska fakulteterna skall ökas med ytterligare 3 milj. kr. utöver förslaget i budgetpropositionen för en förstärkning av resurserna för forskning och forskarutbildning inom de medicinska fakulteterna. Medelstillskottet skall enligt motionen användas bl. a. för att öka de rörliga resurserna och ge högskoleenheterna möjlighet att inrätta tjänster på mellannivå samt för att förbättra de internationella kontakterna.

Utskottet kan av statsfinansiella skäl inte tillstyrka en sådan ökning av resurserna som föreslås i motionen. Riksdagen bör således avslå motion 1981/82: 1809 yrkande 8. Utskottet föreslår vidare att riksdagen anvisar de i budgetpropositionen begärda medlen under anslaget Medicinska fakulteterna.

Riksdagen beslöt den 22 april i år att kapaciteten på läkarlinjen skall vara oförändrad nästa budgetår (UbU 1981/82: 20, rskr 1981/82: 248). Som en följd härav bör ytterligare 178 000 kr. anvisas under anslaget Medicinska fakulteterna avseende Karolinska institutet.

Utskottet föreslår slutligen att riksdagen under anslaget Medicinska fakulteterna anvisar ytterligare 6 700 000 kr. i enlighet med vad som föreslås i proposition 1981/82: 145 bilaga 2.

Sammanfattningsvis föreslår utskottet att riksdagen under anslaget Medicinska fakulteterna anvisar (339 945 000 + 178 000 + 6 700 000 =) 346 823 000 kr.

Utskottet tillstyrker att ytterligare 10 828 000 kr. anvisas under anslaget Utbildning för vårdyrken. Detta anslag har tidigare behandlats i utskottets betänkande UbU 1981/82: 20.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen beträffande tjänst som professor i allmänmedicin vid universitetet i Göteborg avslår motion 1981/82: 1824,
2. att riksdagen beträffande tjänst som professor i cardiologi med anledning av motion 1981/82: 757 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,
3. att riksdagen bemyndigar regeringen att inrätta tjänster som professor (L 24) i enlighet med vad som har förordats i proposition 1981/82: 100,
4. att riksdagen bemyndigar regeringen att ändra benämningen av tjänster som professor (L 24) i enlighet med vad som har förordats i proposition 1981/82: 100,
5. att riksdagen beträffande yrkesmedicinska och arbetsmiljötekniska institutioner m. m. avslår motion 1981/82: 1116 yrkande 1,
6. att riksdagen med anledning av propositionerna 1981/82: 100 och 1981/82: 145 samt med avslag på motion 1981/82: 1809 yrkande 8 till *Medicinska fakulteterna* för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 346 823 000 kr.,

7. att riksdagen med bifall till proposition 1981/82: 145 utöver av riksdagen tidigare anvisat belopp¹ till *Utbildning för vårdyrken* för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 10 828 000 kr.

6. **Odontologiska fakulteterna.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt E 17 (s. 486–487) och hemställer

att riksdagen till *Odontologiska fakulteterna* för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 51 018 000 kr.

7. **Farmaceutiska fakulteten.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt E 18 (s. 487–488) och hemställer

att riksdagen till *Farmaceutiska fakulteten* för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 12 614 000 kr.

8. **Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna.** Regeringen har under punkt E 19 (s. 489–494) föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att inrätta tjänster som professor (L 24) i enlighet med vad som har förordats i propositionen.

2. bemyndiga regeringen att ändra benämning av en tjänst som professor (L 24) i enlighet med vad som har förordats i propositionen,

3. till Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 289 419 000 kr.

Motionen

1981/82: 1809 av Olof Palme m. fl. (s) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

9. att regeringen till anslaget Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna för budgetåret 1982/83 beslutar anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 9 000 000 kr. förhöjt reservationsanslag av 298 419 000 kr. i enlighet med vad som anförts i motionen.

Utskottet

Utskottet tillstyrker att tjänster som professor (L 24) inrättas den 1 juli 1982 i biologisk ultrastrukturforskning vid universitetet i Stockholm, i oorganisk kemi vid universitetet i Lund och i molekylär biofysik likaledes vid universitetet i Lund, i strålningsbiologi vid universitetet i Stockholm samt i datalogi vid universitetet i Uppsala.

Utskottet tillstyrker vidare att benämningen på tjänster som professor (L 24) ändras i enlighet med regeringens förslag.

¹ UbU 1981/82: 20, rskr 1981/82: 248.

I budgetpropositionen beräknas 450 000 kr. till universitetet i Lund för nationell användning av den s. k. MAX-acceleratorn som synkrotronljuskälla. För en allmän förstärkning av basresurserna beräknas 3 741 000 kr. Vidare beräknas 700 000 kr. för fortsatt uppbyggnad av utvecklingsenheten för tillämpad mikrobiologi vid universitetet i Umeå. Totalt föreslås anslaget föras upp med 289 419 000 kr., vilket innebär en ökning med 33 735 000 kr.

I motion 1981/82: 1809 (yrkande 9) yrkas att anslaget skall ökas med ytterligare 9 milj. kr. för en förstärkning av resurserna för forskning och forskarutbildning inom de matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna. Medelstillskottet skall enligt motionen användas bl. a. för att öka de rörliga resurserna och ge högskoleenheter möjlighet att inrätta tjänster på mellan-nivå samt för att förbättra de internationella kontakterna.

Utskottet har inget att erinra mot medelsberäkningarna under anslaget Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna och kan av statsfinansiella skäl inte tillstyrka en ökning av resurserna utöver vad som föreslås i budgetpropositionen. Riksdagen bör således med avslag på motion 1981/82: 1809 yrkande 9 anvisa de av regeringen begärda medlen.

I vad gäller medelsberäkningen för den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten i Göteborg hänvisas till vad utskottet anfört under punkt 1 i betänkandet UbU 1981/82: 24.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att inrätta tjänster som professor (L 24) i enlighet med vad som har förordats i proposition 1981/82: 100,
2. att riksdagen bemyndigar regeringen att ändra benämningen av tjänster som professor (L 24) i enlighet med vad som har förordats i proposition 1981/82: 100,
3. att riksdagen med bifall till proposition 1981/82: 100 och med avslag på motion 1981/82: 1809 yrkande 9 till *Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna* för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 289 419 000 kr.

9. Tekniska fakulteterna. Regeringen har under punkt E 20 (s. 494–501) föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att inrätta tjänster som professor (L 24) i enlighet med vad som har förordats i propositionen,
2. bemyndiga regeringen att ändra benämningen av tjänster som professor (L 24) i enlighet med vad som har förordats i propositionen,
3. till Tekniska fakulteterna för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 299 482 000 kr.

Motionerna

1981/82: 358 av Nils Erik Wååg m. fl. (s, m, c, fp), vari såvitt nu är i fråga, yrkas

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om hur ämnet teknikhistorias ställning skall kunna stärkas i förhållande till övriga historievetenskaper.

1981/82: 1374 av Knut Wachtmeister m. fl. (m, c, fp) vari yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad i motionen anförts om inrättandet av en professur i mjölkteknologi vid Lunds universitet.

1981/82: 1598 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen beslutar avslå proposition 1981/82: 100 vad gäller minskat anslag till forskningsorganisationen inom arkitekturområdet med 4 000 000 kr.

1981/82: 1809 av Olof Palme m. fl. (s) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

10. att regeringen till anslaget Tekniska fakulteterna för budgetåret 1982/83 beslutar anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 9 000 000 kr. förhöjt reservationsanslag av 308 482 000 kr. i enlighet med vad som anförts i motionen.

Utskottet

Utskottet tillstyrker att *tjänster som professor inrättas* inom dataområdet vid senare, inte nu angivna, tidpunkter, nämligen i datalogi vid Chalmers tekniska högskola (CTH), i datorsystemteknik vid universitetet i Lund, i ekonomiska informationssystem vid universitetet i Linköping och i industriell elektronik vid högskolan i Luleå. Utskottet tillstyrker vidare att en tjänst som professor (L 24) i elektriska energisystem inrättas den 1 juli 1982 vid tekniska högskolan i Stockholm (KTH).

I motion 1981/82: 1374 tas upp frågan om inrättande av en professur i *mjölkteknologi* vid universitetet i Lund. Motionärerna redovisar behovet av forskning, forskarutbildning och grundläggande högskoleutbildning inom detta område. De redovisar överläggningar mellan företag inom området och universitetet om inrättande av en sådan tjänst. De erinrar också om att Sveriges lantbruksuniversitet stödjer förslaget att inrätta tjänsten och att placera den i Lund.

Överläggningarna mellan universitetet i Lund samt Alfa Laval AB, Tetra Pak AB och Svenska Mejeriernas Riksförening har nu avslutats och universitetets styrelse har den 8 mars 1982 godkänt avtal om utbildning och forskning i mjölkteknologi. Tjänster, bl. a. en som professor i mjölkteknologi, kommer att inrättas inom ramen för de medel som universitetet disponerar genom bl. a. en donation av 450 000 kr. per år under en femårsperiod. Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 1981/82: 1374.

Utskottet tillstyrker att *benämningen på tjänster som professor* (L 24) ändras i enlighet med regeringens förslag.

Riksdagen bör enligt motion 1981/82: 358 (yrkande 2) hos regeringen begära förslag om hur ämnet *teknikhistoria* skall kunna stärkas i förhållande till övriga historievetenskaper. Enligt motionärernas mening har ämnet på grund av sin tvärvetenskapliga karaktär svårt att hävda sig i konkurrens med rent tekniska ämnen vid de tekniska högskolorna. Den tekniska utvecklingens historia är en del av vår kulturhistoria och måste studeras utifrån sina egna utgångspunkter. Motionärerna anser att teknikhistoria bör etableras som akademisk disciplin och jämföras med de traditionella historievetenskaperna.

Teknikens historia är obestridligen en del av vår kulturhistoria och ingår också som en del av t.ex. idé- och lärdoms historia. En utveckling av ämnet har startat vid de tekniska högskolorna, bl. a. genom att undervisning i ämnet ingår i viss civilingenjörsutbildning. Utskottet vill med anledning av motionen erinra om att det i första hand ankommer på berörda lokala och centrala myndigheter att i sitt planeringsarbete ta ställning till behov av förstärkning av ett visst ämnesområde och till prioriteringar mellan olika ämnesområden. Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår yrkande 2 i motion 1981/82: 358.

I proposition 1980/81: 20 om besparingar i statsverksamheten, m. m. föreslogs att forskningen inom *arkitekturområdet* skulle avvecklas vid universitetet i Lund. Därigenom beräknades en besparing om 4 milj. kr. per år kunna göras. Riksdagen beslöt dock att denna fråga samt frågan om arkitektutbildningen i Lund skulle utredas innan beslut i ärendet togs av riksdagen (UbU 1980/81: 12 och 15, rskr 1980/81: 120). I årets budgetproposition förordar föredragande statsrådet att sparmålet 4 milj. kr. per år bör stå fast och avse hela forskningsorganisationen inom arkitekturområdet. Målet skall uppnås budgetåret 1985/86. Enligt föredragande statsrådets mening bör det, efter minskningen av forskningsorganisationen, vid varje berörd enhet finnas en i förhållande till bl. a. utbildningen fast bas för forskningen. Vidare bör berörda högskoleenheter tillsammans med statens institut för byggnadsforskning och statens råd för byggnadsforskning på ett rimligt sätt kunna täcka det aktuella forskningsområdet. Detta torde enligt statsrådets mening kräva en viss profilering av arkitekturforskningen vid enheterna. Som ett första steg minskas anslaget med 500 000 kr. nästa budgetår.

Enligt motion 1981/82: 1598 skall riksdagen avslå regeringens förslag om besparing i vad gäller arkitekturforskningen. Motionärerna hänvisar bl. a. till att remissinstanserna till övervägande delen kritiserat förslaget om en minskning av forskningsorganisationen.

Utskottet anser att riksdagen bör acceptera den föreslagna minskningen av forskningsorganisationen inom arkitekturområdet. Utskottet erinrar om

att en viss minskning skett även av den grundläggande utbildningen i förhållande till vad som gällde före budgetåret 1981/82. Vidare erinras om föredragande statsrådets uttalanden om möjligheten att täcka viss del av forskningsområdet genom insatser från statens institut för byggnadsforskning och statens råd för byggnadsforskning. Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 1981/82: 1598 och godkänner vad som har förordats i budgetpropositionen.

I budgetpropositionen beräknas en ökning av *basresurserna* för teknisk forskning med 5 138 000 kr. Härav avser 200 000 kr. viss trafiksäkerhetsforskning. Föredragande statsrådet stödjer i princip UHÄ:s förslag om en kraftig satsning på forskning inom dataområdet, men framhåller att högskolans fasta forskningsorganisation måste byggas upp planmässigt och i ett långsiktigt perspektiv. För att öka de rörliga forskningsresurserna inom dataområdet beräknas 300 000 kr. nästa budgetår till vardera universiteten i Linköping och Lund, CTH samt högskolan i Luleå. Totalt föreslås anslaget föras upp med 299 482 000 kr., vilket innebär en ökning med 28 871 000 kr.

I motion 1981/82: 1809 (yrkande 10) yrkas att anslaget skall ökas med ytterligare 9 milj. kr. Medelstillskottet skall enligt motionen användas bl. a. för att öka de rörliga resurserna och ge möjlighet att inrätta tjänster på mellannivå samt för att öka de internationella kontakterna. Av ökningen om 9 milj. kr. avser 1,2 milj. kr. en ökning av de i budgetpropositionen föreslagna medlen om 300 000 kr. per berörd högskoleenhet för dataforskning till 600 000 kr. per enhet.

Utskottet har inget att erinra mot medelsberäkningarna under anslaget Tekniska fakulteterna och kan av statsfinansiella skäl inte tillstyrka en ökning av resurserna utöver vad som föreslås i budgetpropositionen. Riksdagen bör således med avslag på motion 1981/82: 1809 yrkande 10 anvisa de av regeringen begärda medlen.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att inrätta tjänster som professor (L 24) i enlighet med vad som har förordats i proposition 1981/82: 100,
2. att riksdagen beträffande professur i mjölkteknologi vid universitetet i Lund avslår motion 1981/82: 1374,
3. att riksdagen bemyndigar regeringen att ändra benämningen av tjänster som professor (L 24) i enlighet med vad som har förordats i proposition 1981/82: 100,
4. att riksdagen beträffande teknikhistoria avslår motion 1981/82: 358 yrkande 2,
5. att riksdagen beträffande minskning av forskningsorganisationen inom arkitekturområdet med avslag på motion 1981/82: 1598 i denna del godkänner vad som har förordats i proposition 1981/82: 100,

6. att riksdagen med bifall till proposition 1981/82: 100 och med avslag på motionerna 1981/82: 1598 i denna del och 1981/82: 1809 yrkande 10 till *Tekniska fakulteterna* för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 299 482 000 kr.

10. **Temaorienterad forskning.** Regeringen har under punkt E 21 (s. 501–503) föreslagit riksdagen att till Temaorienterad forskning för budgetåret 1982/83 anvisa ett reservationsanslag av 8 360 000 kr.

Motionerna

1981/82: 588 av Christer Nilsson m. fl. (s, m, c, vpk) vari yrkas att riksdagen beslutar om en fortsatt utbyggnad av den temaorienterade forskningen enligt universitets- och högskoleämbetets långtidsplan för budgetåren 1983/84–1986/87.

1981/82: 1809 av Olof Palme m. fl. (s) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas

13. att riksdagen som *sin mening* beslutar ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om den fortsatta utbyggnaden av den temaorienterade forskningen i Linköping.

Utskottet

F. n. finns åtta extra ordinarie tjänster som professor inrättade vid universitetet i Linköping för temaorienterad forskning, varav två inom vart och ett av följande fyra teman: Teknik och social förändring, Vatten i natur och samhälle, Hälso- och sjukvården i samhället samt Kommunikation – överföring av information.

Universitets- och högskoleämbetet (UHÄ) har föreslagit att ytterligare en tjänst som extra ordinarie professor inrättas inom vardera av temana Teknik och social förändring samt Vatten i natur och samhälle. Föredragande statsrådet anför att det knappast är möjligt att bygga upp organisationen i den takt som UHÄ har föreslagit såvitt avser tjänster som professor. Han är därför nu inte beredd att förorda inrättande av mer än en tjänst den 1 juli 1982 som extra ordinarie professor (L 24). Tjänsten bör enligt förslaget inrättas inom temat Teknik och social förändring. Härutöver förordas en uppräknig av basresurserna med 500 000 kr.

I motionerna 1981/82: 588 och 1981/82: 1809 (yrkande 13) framhålls betydelsen av den temaorienterade forskningen vid universitetet i Linköping, vilken motionärerna betraktar som en viktig utveckling av en annorlunda forskningsorganisation. Enligt motionärerna bör utbyggnaden av den temaorienterade forskningen vid universitetet i Linköping ske enligt UHÄ:s långtidsplan.

Utskottet är ense med motionärerna i uppfattningen om värdet av den temaorienterade forskningen vid universitetet i Linköping. Riksdagen har emellertid inte tidigare tagit ställning till utbyggnadstakten. I likhet med

vad utskottet gjorde under föregående riksmöte vid behandlingen av likartade motionsyrkanden (jfr UbU 1980/81: 31 s. 16) finner utskottet inte heller nu anledning att göra något uttalande om den framtida utbyggnaden. Utskottet erinrar om att universitetet i Linköping för den ifrågavarande verksamheten genom regeringens förslag i budgetpropositionen tillförs ökade medel om 1 milj. kr. utöver posten för pris- och löneomräkning.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motionerna 1981/82: 588 och 1981/82: 1809 yrkande 13.

Utskottet har ingenting att erinra mot medelsberäkningen under anslaget.

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen beträffande utbyggnaden av den temaorienterade forskningen avslår motionerna 1981/82: 588 och 1981/82: 1809 yrkande 13.
2. att riksdagen till *Temaorienterad forskning* för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 8 360 000 kr.

11. Kungl. biblioteket. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt E 23 (s. 504–505) och hemställer

att riksdagen till *Kungl. biblioteket* för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 35 249 000 kr.

12. Statens psykologisk-pedagogiska bibliotek. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt E 24 (s. 506–507) och hemställer

att riksdagen till *Statens psykologisk-pedagogiska bibliotek* för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 3 350 000 kr.

13. Lokalkostnader m. m. vid högskoleenheterna. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt E 25 (s. 507–508) och hemställer

1. att riksdagen beträffande besparingar avseende lokalkostnader m. m. vid högskoleenheterna godkänner vad som har förordats i proposition 1981/82: 100,
2. att riksdagen till *Lokalkostnader m. m. vid högskoleenheterna* för budgetåret 1982/83 anvisar ett förslagsanslag av 844 014 000 kr.

14. Lån till studentkårlokaler. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt E 26 (s. 509–510) och hemställer

1. att riksdagen medger att under budgetåret 1982/83 lån får beviljas till studentkårlokaler intill ett sammanlagt belopp av 5 000 000 kr.,
2. att riksdagen till *Lån till studentkårlokaler* för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 kr.

15. **Redovisningscentralerna vid universiteten.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt E 27 (s. 510) och hemställer
att riksdagen till *Redovisningscentralerna vid universiteten* för budgetåret 1982/83 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.
16. **Datorcentralen för högre utbildning och forskning i Stockholm.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt E 28 (s. 511) och hemställer
att riksdagen till *Datorcentralen för högre utbildning och forskning i Stockholm* för budgetåret 1982/83 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.
17. **Ersättning till vissa lärarkandidater.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt E 29 (s. 511–512) och hemställer
att riksdagen till *Ersättning till vissa lärarkandidater* för budgetåret 1982/83 anvisar ett förslagsanslag av 69 771 000 kr.
18. **Ersättning åt vissa opponenter vid disputationer.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt E 30 (s. 513–514) och hemställer
att riksdagen till *Ersättning åt vissa opponenter vid disputationer* för budgetåret 1982/83 anvisar ett förslagsanslag av 3 300 000 kr.
19. **Ersättning åt vissa ledamöter i tjänsteförslagsnämnder m. m.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt E 31 (s. 514–515) och hemställer
att riksdagen till *Ersättning åt vissa ledamöter i tjänsteförslagsnämnder m. m.* för budgetåret 1982/83 anvisar ett förslagsanslag av 5 050 000 kr.
20. **Forskning och utvecklingsarbete för högskolan m. m.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt E 33 (s. 516–517) och hemställer
att riksdagen till *Forskning och utvecklingsarbete för högskolan m. m.* för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 14 635 000 kr.

21. **Vissa särskilda utgifter inom högskolan m. m.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt E 34 (s. 517–519) och hemställer att riksdagen till *Vissa särskilda utgifter inom högskolan m. m.* för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 39 023 000 kr.

Stockholm den 6 maj 1982

På utbildningsutskottets vägnar
STIG ALEMYR

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Stig Alemyr (s), Hans Nyhage (m), Bengt Wiklund (s), Jörgen Ullenhag (fp), Lars Gustafsson (s), Helge Hagberg (s), Sven Johansson (–), Lennart Bladh (s), Birgitta Rydle (m), Lena Hjelm-Wallén (s), Kerstin Göthberg (c), Ylva Annerstedt (fp), Iris Mårtensson (s), Sigvard Persson (c) och Allan Ekström (m).

Reservationer

Stig Alemyr, Bengt Wiklund, Lars Gustafsson, Helge Hagberg, Lennart Bladh, Lena Hjelm-Wallén och Iris Mårtensson (alla s) har avgivit följande reservationer.

1. Medelsanvisningen under Humanistiska fakulteterna (punkt 1, mom. 3)

Reservanterna anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 2 börjar "Utskottet har" och slutar "humanistiska fakulteterna" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att medelstillskott utöver vad som föreslås i budgetpropositionen är nödvändiga för att högskoleenheterna dels skall få tillgång till ökade rörliga medel för olika forskningsändamål för att möjliggöra satsningar inom angelägna områden, dels skall kunna inrätta fler forskartjänster på mellannivå dels ock öka de internationella kontakterna genom att sända forskarstuderande utomlands och ta emot gästforskare. Utskottet beräknar under detta anslag ytterligare 3 milj. kr. och föreslår därför att riksdagen med anledning av proposition 1981/82: 100 och med bifall till motion 1981/82: 1809 yrkande 6 anvisar sammanlagt 120 763 000 kr. till de humanistiska fakulteterna.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. att riksdagen med bifall till motion 1981/82: 1809 yrkande 6 och med anledning av proposition 1981/82: 100 till *Humanistiska fakulteterna* för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 120 763 000 kr.

2. Medelsanvisningen under Samhällsvetenskapliga fakulteterna (punkt 4, mom. 5)

Reservanterna anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar "Utskottet har" och slutar "samhällsvetenskapliga fakulteterna" bort ha följande lydelse:

Med hänvisning till den motivering för ökat medelsbehov som anförts under punkt 1 i reservation 1 beräknar utskottet under detta anslag ytterligare 3 milj. kr. och föreslår därför att riksdagen med anledning av proposition 1981/82: 100 och med bifall till motion 1981/82: 1809 yrkande 7 anvisar sammanlagt 138 881 000 kr. till de samhällsvetenskapliga fakulteterna.

dels att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. att riksdagen med bifall till motion 1981/82: 1809 yrkande 7 och med anledning av proposition 1981/82: 100 till *Samhällsvetenskapliga fakulteterna* för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 138 881 000 kr.,

3. Medelsanvisningen under Medicinska fakulteterna (punkt 5, mom. 6)

Reservanterna anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar "Utskottet kan" och slutar "Medicinska fakulteterna" bort ha följande lydelse:

Med hänvisning till den motivering för ökat medelsbehov som anförts under punkt 1 i reservation 1 beräknar utskottet under detta anslag ytterligare 3 milj. kr. och föreslår därför att riksdagen med anledning av proposition 1981/82: 100 och med bifall till motion 1981/82: 1809 yrkande 8 anvisar 3 milj. kr. utöver vad som beräknats i budgetpropositionen till de medicinska fakulteterna.

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar "Sammanfattningsvis föreslår" och slutar "346 823 000 kr." bort ha följande lydelse:

Sammanfattningsvis föreslår utskottet att riksdagen under anslaget Medicinska fakulteterna anvisar $(339\,945\,000 + 3\,000\,000 + 178\,000 + 6\,700\,000 =)$ 349 823 000 kr.

dels att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. att riksdagen med bifall till motion 1981/82: 1809 yrkande 8 samt med anledning av propositionerna 1981/82: 100 och 1981/82: 145 till *Medicinska fakulteterna* för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 349 823 000 kr.,

4. Medelsanvisningen under Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna (punkt 8, mom. 3)

Reservanterna anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 12 börjar "Utskottet har" och slutar "begärda medlen" bort ha följande lydelse:

Med hänvisning till den motivering för ökat medelsbehov som anförts under punkt 1 i reservation 1 beräknar utskottet under detta anslag ytterligare 9 milj. kr. och föreslår därför att riksdagen med anledning av proposition 1981/82: 100 och med bifall till motion 1981/82: 1809 yrkande 9 anvisar sammanlagt 298 419 000 kr. till de matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. att riksdagen med bifall till motion 1981/82: 1809 yrkande 9 och med anledning av proposition 1981/82: 100 till *Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna* för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 298 419 000 kr.

5. Medelsanvisningen under Tekniska fakulteterna (punkt 9, mom. 6)

Reservanterna anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 15 börjar "Utskottet har" och slutar "begärda medlen" bort ha följande lydelse:

Med hänvisning till den motivering för ökat medelsbehov som anförts under punkt 1 i reservation 1 samt till de motiv för ökad resurssatsning på datateknikområdet som anføres i motion 1981/82: 1809 beräknar utskottet under detta anslag ytterligare 9 milj. kr. och föreslår därför att riksdagen med anledning av proposition 1981/82: 100 samt med bifall till motion 1981/82: 1809 yrkande 10 anvisar sammanlagt 308 482 000 kr. till de tekniska fakulteterna.

dels att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. att riksdagen med bifall till motion 1981/82: 1809 yrkande 10, med anledning av proposition 1981/82: 100 och med avslag på motion 1981/82: 1598 i denna del till *Tekniska fakulteterna* för budgetåret 1982/83 anvisar ett reservationsanslag av 308 482 000 kr.

6. Utbyggnaden av den temaorienterade forskningen i Linköping (punkt 10, mom. 1)

Reservanterna anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 16 börjar "Utskottet är" och på s. 17 slutar "yrkande 13" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det är angeläget att den fortsatta utbyggnaden av den temaorienterade forskningen och forskarutbildningen sker i enlighet med de ursprungliga intentionerna. Forskningsorganisationen måste nämligen ha en viss bredd och omfattning för att kunna svara mot de förväntningar som kan ställas på forskning som har organiserats enligt helt nya principer. För att forskningen och forskarutbildningen skall kunna utvecklas är det dessutom nödvändigt att garantier ges för utbyggnaden. Utskottet anser därför i likhet med motionärerna att riksdagen bör uttala att forskningsorganisationen i Linköping bör byggas ut enligt den långtidsplan som UHÄ har redovisat. Detta bör riksdagen med anledning av motionerna 1981/82: 588 och 1981/82: 1809 yrkande 13 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen beträffande utbyggnaden av den temaorienterade forskningen med anledning av motionerna 1981/82: 588 och 1981/82: 1809 yrkande 13 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet har anfört,

Särskilt yttrande

Hans Nyhage, Birgitta Rydle och Allan Ekström (alla m) anför:

Regeringen föreslog i budgetpropositionen att kapaciteten på läkarlinjen skulle minskas med 90 platser nästa budgetår. En besparing om 1 432 000 kr. beräknades under anslaget Utbildning för vårdyrken. I motion 1981/82: 1818 föreslog moderata samlingspartiet en minskning med ytterligare 90 platser och en motsvarande besparing om ytterligare 1 432 000. Riksdagen beslöt emellertid den 22 april i år att kapaciteten på läkarlinjen skall vara oförändrad nästa budgetår och anvisade 1 432 000 kr. mer än vad som beräknats i budgetpropositionen under anslaget Utbildning för vårdyrken (UbU 1981/82: 20, rskr 1981/82: 248). Eftersom riksdagen således beslutat om oförändrad kapacitet på läkarlinjen måste vi nu acceptera att riksdagen under anslaget Medicinska fakulteterna anvisar 1 78 000 kr. mer än vad som beräknats i budgetpropositionen under detta anslag för läkarutbildningen.